

ZGODNJA

D A N I C A

Katolišk cerkven list.

Tečaj IX.

V Ljubljani 27. listopada 1856.

List 18.

Ljubljana 18., 19. in 30. listopada.

Veliko veselje smo Ljubljancem in z nami gotovo vsi naši deželani imenovane dni obhajali; recem vsi deželani, zakaj privrelo jih je bilo od blizo in od daleč vsih stanov toliko, da bi bili še eno Ljubljano lahko z njimi napolnili. Bila je pa tudi naša bela Ljubljana lepa, de, — reci smem, — še nikoli tako ne. Vse ceste in ulice čisto pometene in osnažene; ni ga bilo ne blata, ne prahu po njih; vse hiše, kolikorkoli je bilo njih posestnikom ali prebivavcem le mogoče, olepšane in ozaljšane ali s smrečjo ali pa z beršlinovo zelenjavo, kateri je bilo jezero in jezero ponarejenih cvetlic iz popirja vpletenih; vsako okno je bilo olepšano, veliko hiš je bilo z dragim blagam prepreženih; jezero in jezero bander je iz oken ali s streh veselo vihralo, zeleni venci cez ulice so nasprotne hiše vezali; na vsih mestnih tergih so bile lepe in umetne podobe postavljene. Z eno besedo, Ljubljana je bila po dnevu lepa, da še nikoli tako ne; še lepsi in veličastniši pa je bila po noči od 18. do 19. listopada. Bila je namreč tako veličastno razsvitljena, da tudi nikoli še tako ne. Pa ne samo Ljubljana ni bila še tako veličastno osvitljena, slišal sim, da je še nobeno mesto ni prekosilo. To terdijo ptujci, ki so velike mesta, kakor Prago in Dunaj osvitljene vidili. To terdijo tudi ti, ki so ob enaki priloznosti letas tudi Celovec in Gradec vidili.

Obsirno popisovanje olepšane in osvitljene Ljubljane ne spada v naš list, bere se pa v ljubljanskim nemškim časniku in zlasti v „Novicah“.

Bravei Danice vedo, da je to olepšanje in osvitljenje naše Ljubljane presvitl. veličanstvama, našemu viteškemu in pobožnemu cesarju in njegovim visoki zeni, naši premili cesarici veljalo, ktera sta blagovolila naše mesto in našo deželo obiskati. Prepričani smo bili, da so se Kranjci od nekdanj že nar zvestejšim naročam našiga veličiga cesarstva pristevali, imenovani dnevi so nas v našim prepričanju še bolj poterdili. Tudi presvitli cesar so to priznali, ker so na kranjsko zemljo stopivši našemu mnogo zaslužnemu poglavarju, Nju veličanstvi pozdravljajocimu, rekli da jih je zlo veselilo, tudi cesarici deželo pokazati, ktera jim je bila v vsih viharjih vedno zvesta, tu zares nam niso zamogli terdnejsi zastave svojiga izreka dati, kakor da so presvitla cesarica ravno v Ljubljani, med vselej zvestimi Kranjci, blagovolili svoj visoki god obhajati.

Imenovani dnevi so pa tudi pokazali, kako in zakaj smo Kranjci tako Nju veličanstvama vdani. Kamorkoli so se presvitli cesar ali presvitla cesarica podali, ji je brezštevila množica spremljala, od veselja, ji viditi, iz vsiga gerla „živijo“ ali „vivat“ klicala; kjerkoli sta se pokazala, jima je sereno pozdravljivanje vsih strani zadonelo; kamorkoli sta z voza stopila, so ji vdani Kranjci obstopili, ki se niso mogli nasititi pogleda Nju veličanstev; bila je namreč po širokih ulicah in na vsih tergih, in kadarkoli so se cesar ali cesarica peljali, taka gujeca ljudi, da je skorej ni bilo preiniti, ko je hotel sleherni viditi obraz cesarjev

in cesaricni, in ne enkrat, ampak kolikorkrat mu je bilo le mogoče. Koliko veselje je bilo pa tudi vsakomu na obrazu brati, kateri je bil tako sereno, ji viditi. V terek ni bilo skorej družiga slišati, kakor vprašanje: „kam bodo neki cesar, ali cesarica zdaj šli? — kje bi ji bilo mogoče viditi? — Ali si že vidil cesarja ali cesarico? Vender ne neham gnesti se, dokler ji ne vidim“. In pri vsi ti gujeci, pri toliko ptujih ljudi ni bilo ne ene narodnosti slišati. In prepričani smo, da bi se bili Kranjci pri tih slovesnostih lepiga reda deržali, ko bi tudi nobeniga redarnika ne bilo.

In zakaj in od kod vse to? Kdo ni že toliko lepiga in spodbudljiviga slišal od našiga presvitliga cesarja in naše presvitle cesarice, da bi ga ne bilo nehotoma vlekle, poznati moza, ki je, akoravno še mladeneč, vender že toliko slavnih del doprinesel? Kdo ni imel že priloznosti, občudovati pobožniga in katoliškiga duha našiga cesarja, ki je dobro spoznal, da tudi njega veže dolžnost pokorsine do Jezusove cerkve, kateri je velikodušno nazaj dal pravice, ktere so ji bile odvzete. V spoznanje tega se je na franciskanski cerkvi visoko gori v rudecim ognju lesketal velik križ; nad vrati cerkve sv. Jakopa pa tudi križ s podpisam: V tem znamenji boš zmagal; nad semeniskimi vrati pa in pod vencama, ki sta kuratsko hiso z nasprotinima korarskima hisama vezala:

OPTIMO PRINCIPI FIDENS ECCLESIA

slovensko: Nar boljšimu knezu zapajoca cerkev.

Kdo ne bo radoveden, poznati moza, kteriga se vsi hudobni boje, kteriga vsi dobri sereno ljubijo, kterimu so vsi donaci iz serca vdani, kterimu milijone ljudi pokorsino skazuje, kteriga še celo ptuji narodi in njih vladarji občudujejo in visoko čislajo. — Ali se je torej čuditi, da smo Kranjci z vsimi katolicani svojimu vladarju toliko in iz celiga serca vdani? Zdi se mi, da so razsvitljene besede, ki so se na oknu visokočastiga korarja, gospoda Jožefa Poklukarja, lesketale, vdanost naše dežele v kratkim pa krepkim izreku celim svetu dopovedovale. Bilo je na spodnji polovici srednjiga okna nekaj svečnih podob; v zgornji polovici ravno tistiga okna pa ravno toliko sere; med svečami in serei pa je bilo brati:

FLAGRANT CANDELAE SED ALTIUS CORDA (NOSTRA)

slovensko: Plantijo sveče, pa višej plantijo serca naše.)

Toda ne le samo našemu verlimu cesarju je vse to veljalo, ampak ob enim tudi naši premili cesarici. Veliko lepiga smo od nje že slišali, bodi si od njene poniznosti, dobrotljivosti, ali od njeniga premiliga, dobrotljiviga serca in od njene ljubeznjivosti. Torej smo zeleti viditi njo, ki se, od kar je na avstrijsko zemljo prestopila, nar drajšim biseram našiga cesarstva pristeva, tisto, ki mnogo obloženimu cesarju težko butara, ktera na njegovih ramenih sloni, z vso ljubeznjivostjo nositi pomaga, z eno besedo, tisto, ki veselje in žalost z našim cesarjem deli. (K. S.)

Peje v naših ljudskih solah.

(Poleg pomenkov ob učeniškem shodu na Verhniki spisal P. Hicinger).

(Dalje.)

Kakošne pesmi pa naj se rabijo pri šolskim petji? Sploh se zamore reči, de pesmi naj bodo takošne, kakoršne so primerjene za mladost in sploh za prosto ljudstvo, razun tega pa so dobriga keršanskiga duha, po slovniških in pesniških vodilih prav zložene, in imajo lahke, prostimu slovenskemu ljudstvu primerne, in svojimu obsežku pristojne napeve. Časi niso več tisti, de bi se pri skladanji pesem slovenska slovnica smela v nemar pušati, zlasti v soli ne, ako se ima petje na boljši stopnjo povzdigniti. Res de pesnikam je marsikaj pripušeno, vse pa jim vender ni in ne more biti; in prav težko in neprijetno je na pr. petje, kjer je treba polno glasnic požirati, slovenski jezik je memo drugih slovanskih narečij ravno za tega voljo petju bolj primerjen, ker ima obilno glasnic po podobi sosednjiga italijanskiga; ako se tedaj pogoltovanje glasnic rabi, ne bo napak, se o tem nekaj ravnati po tistim vodilo, de se glasnica pogoltuje le pred glasnico. Tudi časi niso več tisti, de bi se pesniško merilo nič ne čislalo, tudi v starih boljših pesmih ni zanemarjeno. Res de slovenski jezik ima pred drugimi slovanskimi jeziki ta spredek, de navdarek ni navezan na koreniški zlog, in de se zlasti v petji dá bolj prosto premikovati; vender vsaktera prostost ima tudi svoje meje, drugač se preverne v nerodnost.

Naj se tukaj zastran pesniškiga merila še ena posebna reč opomni. Že je bilo v časih izrečeno, de narodno slovensko merilo v pesmih je po tisti stopnji, kjer je dolg zlog med dvema kratkima (amfibrah), na primeru: „Pastirci, vstanite“. Prav za prav je pa resnica ravno nasprot, ta mera ni domača, ampak ptuja; saj ne nahaja se v nobeni stari, v 16. 17. ali 18. stoletji natisnjeni sveti pesmi; tudi v drugih starih narodovnih pesmih ta mera ni navadna, temuč le v tistih poskočnicah se naj raji plete, ki se glasijo po šegi gorjunemskih planinarjev. Stare slovenske pesmi se deržijo le tiste stopnje, kjer je kratek zlog pred dolgim (jamb), ali kratek zlog za dolgim (trohej). Primeri zgorej: „Kdor hče Bogu služiti“, in „Jezus je od smerti vstal“; le kjer mera ni prav tanka, se dva kratka zloga pred dolgim (anapest), ali dva kratka za dolgim (daktil) med jambe ali med troheje silita. Tudi to je spomina vredno, de narodovne slovenske pesmi, naj si bodo svete ali druge, nimajo dolgih odstavkov; le po dve ali po štiri, v časih po tri verstice se štejejo za en odstavek; drugač je le v pesmih, ktere so iz drugih jezikov pretolmačene. Tudi soglasne verstice ali rime si naj raji poredama sledijo, in le malokdaj so pretergane z drugimi versticami; velike umetnije pri rimah se sploh ne nahaja v starih slovenskih pesmih. Te opombe veljajo za to stran, kakošne naj bi se volile pesmi, s kterimi bi se imelo naše ljudsko petje kaj povzdigniti; bodo naj izdelane po vodilih pesništva in slovnice, vender naj bodo bolj naravne, bolj narodovnemu duhu primerjene, ne preobilno umetniške.

Tudi zastran napevov bi se smela beseda bolj na tanko reči. Napevi naj se deržijo bolj srednjih, bolj naravnih plemen glasov, kjer mladost ložje dohaja, in kjer se prosto ljudstvo ložje vdeležuje; kjer je dosti prekrizanih in prebebanih glasek, ondi ne bo vsako gerlo lahko zadelo praviga glasu; kjer gredo glasovi na celo visoke ali celo nizke stopinje, ondi napev ne bo veljal za občno ljudsko petje. Posebno za cerkev naj bi se napevi bolj bližali starimu cerkvenimu koralu, saj se drugod glasovi umnih mož na to povračujejo, zraven pa naj bi se več oziralo na lastnijo našiga ljudstva. Poskočnice niso za Božjo hišo, preveč umetniške zavijačnice niso za ljudsko petje, nemški napevi se ne primerjajo vselej našimu narodu, ker Slovenec ljubi bolj mile speve. Napevi drugih pesem se sicer zavoljo obsežka razločujejo memo cerkvenih; vender tudi v tistih velja

to vodilo, de so bolj lahki, in narodovnemu duhu primerjeni; po takim bodo dobre pesmi zamogle med ljudstvo segati, in napačno petje odganjati. V poslednjim času se je ravno to vodilo večkrat v nemar pustilo, in zatorej se tudi izverstne pesmi niso hotle med ljudstvom dalje razširiti; nasprot je šla kaka bolj po narodnim duhu napravljena pesem naglo po vsi deželi, in sicer dostikrat brez pesemskih bukev in muzikalnih listov.

Od kod tedaj se bodo pa takošne pesmi jemale za šolsko petje? Za cerkveno petje se priporočajo v splohno rabo „Svete pesmi“ nabrane od drugod ali zložene po svoje po g. Potočniku in g. Volčiču; zložene so v pobožnim pesniškim duhu, po vodilih pesništva in slovnice, poterjene po višjim cerkvenim pastirstvu, nar bolj sprejete med našim ljudstvom, in napevi saj bolj navadnih pesem niso pretežki za mladost, se tudi večjidel bližajo slovenskemu narodovnemu duhu. G. Dolinarjeve pesmi so ljudstvu močno priljubljene, obsežek in napev je dostikrat vzet prav iz serca našiga naroda; samo de bi ne bile tako dolge, in včasih niso prav skerbno merjene. G. Cvekova nabirka obsega pesmi izverstnih slovenskih pesnikov, napevi nočejo vsakterimu všeč biti; izverstne so g. Praprotnikove „cerkvene pesmi“, napevi ne bodo manjši vrednosti. Iz teh trojnih nabirk se tedaj lahko marsikaj privzema, ako bi se hotle kaj večji spremembe delati. Vender je potreba opomniti, de preveč veliciga premenjevanja med pesmimi ni dobro rabiti, zlasti to ni dobro, ako se hoče občno ljudsko petje v cerkvi v navado spraviti.

Marsikdo bo tudi vprašal, ali bi se ne smele tudi stare svete pesmi še v cerkvi rabiti? Zakaj ne? ako imajo lastnosti, kakoršne so bile zgorej razložene? Stare pesmi imajo dostikrat veliko vrednost po obsežku in po napevu, in so ljudstvu večjidel močno priljubljene; samo de jim večkrat manjka pesniškiga merila in slovniškiga pravila. Za tega voljo so dostikrat popolnoma zaveržene, kar pa ni dobro; naj bi se njih vnanja obleka po potrebi popravila, sicer s tem oziram, de bi se stari dobri duh in izvirna podoba ohranila. Sicer v tem niso vsi enake misli. Izdatelj cerkvene pesmarice, g. Majer, meni de naj se staro blago nespremenjeno rabi; zatorej so pesmi v njegovi zbirki večjidel še v celi svoji stari podobi, ali se pa dajo sedanji čas tako lahko rabiti, zlasti za šolsko petje, mu besede ne priterduje vsakteri. V g. Potočnikovih in v g. Dolinarjevih bukvicah se nahaja marsiktera stara pesem, pa poravnana po potrebi. Take so pri g. Potočniku: „Pridi molit, o kristjan!“ „Kristjani Marijo častimo“; „Oh pridite stvari“; in še marsiktera druga opominja na kako staro pesem; g. Travnove pesmi, kterih se ondi več nahaja, so sicer že same bolj nove, vender prav lepe, na pr. „Odklenite se nebesa“. Pri g. Dolinarji so stare pregledane: „Angelski kori po vsokim žalujte“; „Velik je ta zakrament“; „Verni kristjani tukaj smo zbrani“; „Bodi tavžentkrat česena“; „Verna duša zmisli z mano“, in še druge; „Za Bogam častimo Marijo nar pred“ je g. Travnova. In tako bi še večkrat utegnulo bolje biti, ktero staro pesem nekoliko preobleči, kakor pa novo stvariti; saj je za marsiktero staro škoda, de bi se zgubila, ker je lepa, in našimu narodu ljuba, in ima napev prijeten. Previdno popravljanje starih svetih pesem ne bo napačno imenovati; sej so še pri drugih narodnih pesmih umni izdatelji pilo nekoliko rabili, desiravno je bil njih namen bolj slovnice kakor pa petje. (D. sl.)

D o p i s i.

Iz Tersta, 16. listop. — m — Pretečenih nedeljah eno se je obhajala lepa slovesnost v novi cerkvi sv. Antona. Visoko častiti fajmošter noviga mesta, gospod Matija Galant, so bili namreč z veliko častjo spremljeni od mnogih duhovnov svoje fare iz svojiga stanovanja v novo cerkev sv. Antona. Lepo je bilo viditi toliko duhovnov oblečenih v cerkvenim oblačilu, kteri so se radovoljno zbrali

ter so dva po dva, eden pa s križem naprej, noviga gosp. fajmoštra peljali pred altar, kjer je visoko daritev sv. maše daroval nebeškemu Očetu. Silo veliko število ljudi vsaciga spola in stanja je stalo pred cerkvijo, kateri so želeli va-njo iti, ali desiravno je cerkev silno velika, in tudi prekasno niso prišli, vendar ni bilo moč, bila je že vsa napolnjena. — Lepi glas zvonov je pozdravljal med potjo svojiga gospodarja in oznanoval delec okoli sebe ljudem njih noviga gospoda fajmoštra, kateri so bili pričujočim tudi od visokočastitiga in mnogo spoštovaniga korarja, gospoda Šneider-ja, v cerkvi kakor pastir ovčicam v lepim nagovoru skazani in pred oči postavljeni. — V resnici ginljive so bile besede visoko učeniga gospoda. Razkazali so namreč in na tanko razjasnili dolžnosti pastirja, za svoje ovčice moliti. V zgled so postavili Mojzesa na gori. Potlej de se mora vojskovati za svoje ovčice noter do zadnjiga trenutka svojiga življenja, kakor Jozve v dolini. V drugim razdelku pa dolžnosti ovčic do pastirja, de morajo namreč moliti in se vojskovati tudi one, ne samo zase, ampak tudi za svojiga pastirja, kakor Izraelci. H koncu svojiga govorenja pa so opomnili noviga gospoda fajmoštra gotove smerti, ktera nasledva čez majhen ali malo daljši čas, kakor tudi vstajenja od mertvih.

V zgled so vzeli soluce, kadar zahaja in kadar izhaja. Kakor se soluce skriva v našim delu sveta, in se ravno takrat pokaže v drugim delu, tako tudi človek, tukaj umerje za ta svet, in ravno takrat se prikaže na drugi svet, na katerim bo zaslišal besede ojstriga sodnika: „Daj odgovor od svojiga hiševanja“.

Po dokončani službi Božji pa so novi gospod fajmošter prav prijazno govorili z vsakim zmed svojih podložnih, kateri koli se jim je približal, in tako je slehern vesel v svojim sercu in zadovoljin, de je prišel v cerkev, se podal na svoj dom.

Bog nam ohrani noviga pastirja mnogo in mnogo let njemu in nam v večno zveličanje!

Iz Tersta, 17. listopada. Redka pa prav imenitna in spodbudna slovesnost se je tukaj danes obhajala. Vojniška kapela je bila mesto tega prazničniga opravila. Neki stotnik e. k. mornarstva, kteriga viksi zavoljo njegove spretnosti in čedniga obnašanja spoštujejo, pa tudi vsi njegovi tovarši in podložni zavoljo njegoviga dobriga serca zlo ljubijo, se je danes judovski veri odpovedal in je bil po mornarskim viksim duhovnu (superioru) Jožefu Tóth-u po katoliški šegi slovesno keršen; jez in g. Čarman sva pa pri tem sv. opravilu stregla. Zares je moglo človeka v serce ganiti, kateri je vidil tega mladiga stotnika v njegovi semanji obleki (uniform) vsiga ponižniga in popolnoma vdaniga. Besede, de želi vero, ktera da večno življenje, de se odpove hudiču in njegovimu napuhu, de hoče keršen biti itd., je tako čvrsto in močno izrekel, de se je iz njih očitno vidilo hrepenenje po sv. veri in serčno prepričanje tega, kar je poterdil. In kako bogoljubno je molil večkrat zaporedoma očenaš in poslednjič apostolsko vero! Vidilo se mu je, de prav živo čuti, kar govori, in de mu izhaja iz globočine serca. Vsi presunjeni od ponižniga obnašanja tega blaziga moža smo vpricho stali, in ravno de smo se solz zderžali, ktere so pa nas premagale, ko je pred altarjem v svojim belim oblačilu klečal, med sveto maso sv. Resnje telo prejeti, in je besede: Gospod, nisim vreden, de greš pod mojo streho itd., toliko ponižno in pobožno izrekel, de se mi je zdelo angela slišati. S solzami v očeh in v sercu ginjeni smo po dokončanim svetim opravilu kapelo zapustili.

— Kaj nek je tega zdaj vredniga brata v Kristusu k temu prestopu nagnilo? Morebiti poželenje posvetnih dobrót, časti, ali upanje dobre in bogate ženitve? Kratko nikar ne, temuč le znotranje prepričanje in moč gnade Božje. Ko je prečastitimu g. superioru svoj sklep naznanil, ga je letá vprašal, kaj de ga je k temu nagnilo, ter ga je opomnil, de je boljši naj pri svoji veri ostane, ako bi ga le samo kaki nečimerni in posvetni nagibi gnali, de bi vero menjal

in se dal kerstiti, potem pa bi ne živel ne kakor jud ne kakor kristjan, bi sveti zakrament le oskrnil ter si Božjo jezo nakopal. Ta dobri človek pa je odgovoril: Gospod, moj sklep ni skoz noč pognal, večletno hrepenenje po pravi veri me je prignalo to storiti. Že dolgo sim to namišljeval, pa boječnost pred ljudmi me je zaderževala, de nisim očitno spoznal, kar sim že dolgo čutil, zdaj mi sila pritiska in ne morem se hrepenenju po resnici in kerstu vstavljati. In de je resnico govoril, je terden dokaz to, de skoz 15 pripravljalnih dni ni hodil k poduku, ampak le k izpraševanju k g. mornarskimu viksimu duhovnu; zakaj vernih in djanških resnic se je z branjem duhovnih bukev in iz bukev keršanskiga nauka naučil. Blagor mu, s komur je Bog, ker se da njegovi gnadi voditi! Spomnite se, bratje, tega spreobrnjenca pri sv. maši in v pobožni molitvi, de bo v veri zmiram močnejši, v upanji vedno zanesljivi, v ljubezni bolj in bolj goreč. — Mislim sim si, de ta prigodek bi ti utegnil za tvoj cerkveni list vgoden biti, in sim si namenil, ti ga naznaniti. Obljubim ti, tudi vprichodnjic reči naznanovati, ki so pripravne za obseg tvojiga lista. (Prav močno boš s tem, ne le samo meni, ampak tudi vsim našim bravcam vstregel; Bog plati! Vr.) Jan. Permé,

kaplan pri c. k. marini.

Iz Rima, 4 listop. Z. Že nad mesec je v Rimu naj prijetniši letni čas celiga leta. Veliko ptujcov iz vsih dežel tiši v Rim, tukaj prezimovat, ali škoda de ne vsi iz zaželeniga namena; dosihmal je naj več angležev. Kakor navadno, je bil tudi letas praznik vsih svetnikov z veliko slovesnostjo obhajan. Ob solnčnim izhodu je sto in sto zvonov in neprenehljivo streljanje s kanonov z angelskiga gradú visoki god naznanovalo. Njih svetost so bili vpricho pri slovesni sv. maši v Sikstinski kapeli na Kvirinalu. Sliši se, de prichodnje dni se bodo Njih svetost iz svojiga letniga dvora v vatikan preselili.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Nj. veličanstvo svitli cesar so za ljubljanske uboge darovali 2000 gld.; Nj. veličanstvo svitla cesarica pa so darovali ursulinskimu samostanu 200 gld., usmiljenim sestram 200 gld., in napravi za male otročice 200 gld.

Iz Ljubljane. „Die Feier der heil. Taufe, vorgenommen an drei Negermädchen am 5. Oct. 1856 in der Ursuliner-Kirche zu Laibach“. Pod tem naslovom se dobiva knjižica pri Lercherji, ki sicer samo 14 strani obseže, pa marsikaj mikavniga, in zraven družiga tudi ogovor visokočastitiga prošta, g. dr. Sim. Ladinik-a, pri kerstu treh ljubljanskih zamurk zapopade; torej častite bravec na to delce opomnimo, ki zamurski misijon zadeva.

Z Gorenškiga, 23. listop. Od visokočastitiga ljubljanskiga škofijstva je vsim duhovnim pastirjem zlo priporočeno, de naj nove cerkvene postave, ktere so pod naslovom „Instructio pro judiciis ecclesiasticis quoad causas matrimoniales“ zbrane, pridno prebirajo, ker se bo treba po novim letu le tih postav deržati.

De bi se to povelje dopolnilo, in imenitni namen bolj gotovo dosegel, so radoliški dekan, prečastiti gosp. Simon Vovk, 18. listopada duhovne pastirje svoje dekanije prijazno v Radolico povabili. Zbralo se je 16 duhovnih pastirjev. Ob devetih so imeli sami g. dekan slovesno sv. maso, pri kateri so sv. Duha na pomoč poklicali. Po sv. maši so g. dekan v farovži pričujoče gospode nagovorili, ter potrebo in namen zbora ob kratkim razložili. Po tem so bile po versti brane gori imenovane cerkvene postave, ktere so pričujoči gospodje skerbno in obsirno pretresovali, in njih razločik med dosidanjimi posnemovali; posebno so se pri §§, ki govore od zaročevanja (sponsalia), dalje pomudili. Več reči so se med seboj pogovorili, in vsih želja je bila, enako ravnati v zadevah zakona in porók, in sicer na tanko kakor ritval in rimski misal zapoveduje; tedaj tudi pri sv. maši ženinam in nevestam sv. blagoslov deliti, katerim in kakor rubrike pripusté.

Vsi gospodje so bili prav zadovoljni, de so imeli pri- ložnost, se v tako imenitnih rečeh med seboj prav po pri- jatelsko pogovarjati, in so želje razodeli, se še v prihodnje večkrat sniditi ter se še zavolj marsikterih reči posvetvati, de bi zamogli svoje duhovske opravila vsi v edinosti in to- rej s toliko veči koristjo opravljati.

Od Nove cerkve. b. Verla Danica! imaš vedno kaj lepiga od cerkvenih naprav in slovesnost povedati nam, ni- kar ne jemlji za zlo, de se še mi v naši dolini oglasimo, se tvoji besedi priporočimo, naznaniti tudi naše fare lepo slovesnost, ki smo jo obhajali 24. nedeljo po binškoštih.

Prav živo se je tukaj že kazala potreba, nov taberna- kelj napraviti, veliki altar prenoviti, kakor tudi staro zi- dovje obleci z boljšim oblačilam, z lepši malarijo. Želje, to skoraj omisliti, so bile občne, kar je posebno kazala rado- darnost pri pobiranju duarnih pomočkov, in gorečnost, s katero so si farani prizadjali, zadostiti budivni besedi čast. gosp. dekana. Cesar so želeli, so omenjeno nedeljo z ve- likim veseljem zagledali. Grom možnarjev in priterkovanje z vbranimi zvonovi je poklicalo še bližnje in tudi daljne so- sede, naj bi bili priče tega za cerkvočane tak veseliga dneva. Pred Božjo službo so častivredni gosp. dekan blagoslovili malarijo in altar v sredi obilno zbraniga ljudstva, kterimu so goreči zdihljevi občudovanja vstajali iz veselih pers.

Z znano zgovornostjo so gosp. fajmošter Gospodarič pohvalili za Božjo cast vnete verne, jim podobe na zidu in imenitnost altarja prav jasno razložili; v serce segajoča njih beseda je lepo mesto nasla.

Lepo je svojo nalogo rešil malar J. Kölbl iz Gradea; zlasti se je pa podobar Jernej Rangus iz Vojnika umevniga mojstra skazal, prenovil in prezlatil je veliki altar in postavil nov tabernakelj, kteriga le pogled že keršansko serce veselja vzdiguje. Vredna sta, de se jima očitna hvala pové.

Hvale vredni so vsi farani, ki za olepšanje Božje hiše tako goriyo, in kakor pridni otroci si rajši manjši kos kruha vzejejo, de le njih mati, farna cerkev, ne bo stradala le- piga ozaljšanja. Zmiraj se lepo razodeva, de Gospod v sereih verniga ljudstva živi, ki hiti venéat sv. prebivališa in staviti velicaste sotore. Tako so v tekočim letu že naši sosedje v lepi rozni dolini še lepši novo cerkev po- stavili, ki bo 27. nedeljo po binškoštih blagoslovljena. Od tega drugikrat več. Hvala pred vsim pa Gospodu vsih gos- podov, ki tako imenitnemu početju daja rast!

Is *Tersta* piše „Tr. Ztg.“, de Nju veličanstvi me- nite v Terstu nekaj dni, v Benedkah 5 do 6 tednov ostati, Božie pa kje v Milatu obhajati, kamor gredé se bota mo- rebiti v Padvi, Vicenci, Veroni in drugod kaj malo pomu- dovala. — 25. ob 7. zjutraj sta mende svitli cesar in cesarica iz Tersta v Benedke odrinila.

Razgled po keršanskim svetu.

V Olomoucu je bolnišnica zročena usmiljenim se- stram. — V mladi Boleslavii ste bili 9. listop. dve ondotni judkinji kerseni. — V Holzmengenu blizo Sibinja na Sedmograskim je več derzin iz protestanstva v katoliško cerkev prestopilo, in več jih je še namenjenih, se v cerkev svojih katoliških očetov nazaj verniti, ktere pa nasprotniki na moč odvracajo in strašijo. Neki ženi so bili zavolj spovedi zares tako usesa ubežili, de se je skesala, ko je mož s 3 otroci stanoviten ustal in prestopil. Ko je pa svoje poka- tolične otroke prvičkrat vidila pred posteljo pokleknuiti in po- božno moliti, prejšna so šli spat, je bila tako ginjena, de je vnovič sklep storila, prestopiti najpred ko bo moč pre- stopiti in se z nečimur ne dati odverniti. (Volksfr.) — Iz Petrograda vernivši se rimski poslanec Flavio Chigi, je bil zlasti na Poljskim z velikimi slovesnostmi in obilnim veseljem sprejeman; duhovstvo z ljudstvom mu je po vsih postajah s krizem in banderi naproti hodilo; množica se je

z veliko spoštljivostjo krog njega gnetla, mu roke kuševala in ga za blagoslov prosila; visoki vojaški časniki so pape- ževimu poslancu svojo postrežbo ponujali. V Varšavi mu je odbor naj izverstniših gospá naznanil svoje sveto spošto- vanje in ljubezen do svetiga Očeta. V Censťohav je prišel v noči, vender so bile vse hiše razsvitljene, kodar je šel, mnih z veliko množico ljudstva so mu z baklami naproti prišli. — V Bernu so ondotni škof kupili dve hiši z velikim ver- tam za 16.000 gold., in bodo ta prostor obrnili za mla- denško semenišo; rajgraški prelat je v ta namen daroval 50.000, šen-tomaški prelat pa 10.000 gold. — V Divon-u je bila nedavno med 4 katoliškimi duhovai in 4 protestan- škimi pastorki verska poganjka, ki je terpela od 1. do 7. ure popoldne, in na koncu prepira so vicomte Boucage, bivši francoski pair, Rolland, sodnik v tem mestu, in notar Girard očitno razglasili, de slava zmage gre brez vsaciga pomislika katoliški strani. — Na Švedskim, pi- šejo, de kralj želi versko svobodo, derzavni zbor pa mu nasproti dela. — V Stuttgartu je dospela iz Rima osnova nove pogodbe, ktera se dela med ondotno deželo in svetim Sedežem. — 11. t. m. je g. Olivieri s 4 zamurkami prišel v Monakov, ktere je tudi tam v ženskih samostanih oddal. Pričujoči ne morejo dopovedati, koliko veselje so imele se- stere že poprej ondi bivajoče zamurke, ko so svojiga du- hovniga očeta in otenjka zopet vidile. Tako je blezo tedaj zopet vse oddal, kar jih je poslednjič rešil in ni dvomiti, de jo bo zopet v Egipt po novih potegnul, samo ako bo imel po- močkov. — Na Španjskim je pogodba z Rimom od 16. sušca 1851 spet polno veljavo zadobila; več razpisov vsled tega spet škofam dovoljuje svobodno posvečevanje duhov- nov, ženskim samostanam se povračuje pravica, de smejo zopet novinke sprejemati, pogosto se tudi o tem ravna, de bi se cerkovne že prodane posestva cerkvi zopet povernile. Nekteri goreči prelati so Narvaez-a prosili za privoljenje, 22 moških in ženskih samostanov obnoviti. Tudi se pape- žev poslanec vsakdan pričakuje. Zaré je to vesel napredek v deželi, kjer je katoliška cerkev poslednje leta tolikanj terpela.

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

Iz kočevske Reke 4 fl. 15 kr., Bratovsk. denara 6 fl., g. F. St. 1 fl.

Duhorske zadere.

Iz ljubljanske škofije. Šent-Viška fara pri Zitičini je dobrovskimu fajmoštru, g. Jož. Poklukarju, fara Vinice pa götteniskimu lokalistu, g. Fr. Zörrer-ju, podeljena.

Imenovani duhovni ste tedaj izpraznjeni; za Dobro- vo se od 21. t. m. do prečastit. ljubljanskiga kapitela. — za Götteniz pa od 11. t. m. do vis. e. k. deželne vladije skoz 6 tednov v škofijski pisarnici prošnje oddajajo.

G. Mart. Pšenta, duh. pomočnik v pokoji, je 20. kozop. v Idrii, g. Mat. Puhar, duh. pomočnik v Naklim, pa 18. listop. umerl. Bog jima daj v miru počivati!

V teržaški škofii. G. Jož. Koman pride od stare k novi cerkvi sv. Antona; g. Mat. Bastjan iz Černiverha (Verteneglio) v Terst k stari cerkvi sv. Antona; g. Fr. Rovnik, novoposvečenec, v Černiverh; g. Štef. Koren iz Drugača v Gradise (Galignana); g. Ant. Devetak, novo- posvečenec, v Draguš; g. Jak. Debelič za samotniga duh. pom. v Borut; g. Karl Pabris, djakon, za škofoviga kap- plana; g. Ant. Tempesta, novoposvečenec, za kancelista in 2. škof. kaplana; g. Sim. Jurehman v Veprinac; g. Juri Premuda, novoposvečenec, v Sušnjevic; g. Jan. Gergurina žl. iz Lanistja za namestnika v Terbiž (Terviso); g. Karl Podobnik, terbiški fajmošter, zavoljo boleznii na svojo radovoljno prošnjo in željo, za kaplana v Tribano; g. Maks. Todina, poprej namestnik, zdaj poterjen fajmošter v Bujah; g. Jož. Del Calice, fajm. v Kerbunah, za fajm. v Muglo (Muggia).